

12. A DE ELÖLJÁRÓ

Sobre el escritorio de mi hermana mayor hay **una novela de detectives**, dos **bocadillos de jamón**, tres **cartas de amor** – y no hay ni **un libro de texto**...

A nővérem íróasztalán van egy **detektívregény**, két **sonkás szendvics**, három **szerelmeslevél** – és nincs egyetlen egy **tankönyv** se...

Ha az **el** névelő követi, az egyik **e** kiesik és **egybeírjuk**:

de + el → del

A többi névelővel **nem írjuk egybe**: **de la, de los, de las**

▷ **honnan** → Csak külön írható: **¿De dónde** vienes?

Honnan jössz?

▷ **-ból/-ből, -tól/-től, -ról/-ről** Vengo **del** insti.
A gimiből jövök.

¿**De** quién hablas?
Kiről beszélsz?

▷ **-nak/-nek a (valamije)** → Két főnevet birtokviszonyba kapcsol. A **szórend** a magyarhoz **képest** fordított:

la capital **del** país
el deporte **de los** ricos
el amigo **de** José

az ország fővárosa (**a** fővárosa **az** országnak)
a gazdagok sportja (**a** sportja **a** gazdagoknak)
José barátja (**a** barátja Josének)

A **birtok előtt**
(a magyarral
ellentétben) **van**
névelő!

▷ Két főnevet **jelzős szerkezetbe** kapcsol (a szórend itt is fordított):

el helado **de** chocolate
un señor **de** cuarenta años
las chicas **de** pelo largo
el monstruo **de** ojos verdes

a csokifagylalt ►
egy negyvenéves úr
a hosszú hajú lányok
a zöld szemű szörny

▷ **ir + de + esemény** (kirándulni/sétálni/shoppingolni menni):

Voy **de** compras con mi madre.
Después de la cena vamos **de** paseo.
Vamos **de** excursión a los Pirineos.

Anyuval megyek shoppingolni.
Vacsora után megyünk sétálni.
Kirándulni megyünk a Pireneusokba. ▼

A kirándulás, sétálás **esemény, nem pedig hely** – ezért használunk **de**-t.
(A Pireneusok viszont hely, „oda megyünk”, ezért ott **a**-t használunk.)

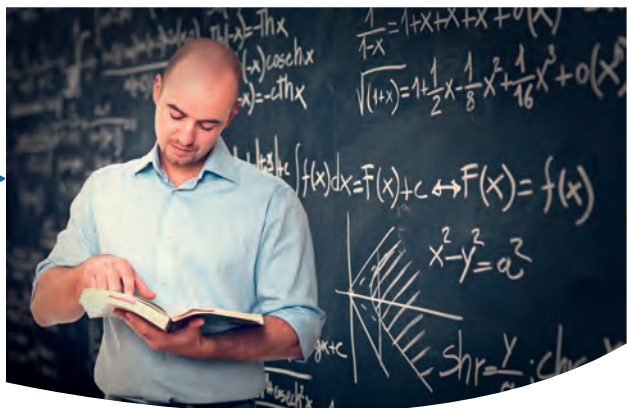

13. KÜLÖNBSÉGEK A NÉVELŐK HASZNÁLATÁBAN

El señor Pérez es **un** muy buen profesor de Matemáticas.

Pérez úr nagyon jó matematikatanár.

Az eddigiekben már láttuk, hogy:

1. Birtokos és mutató névmással nem használunk névelőt: **nuestra casa** (a mi házunk), **este coche** (ez az autó)
2. A **de**-s birtokos szerkezetben mindig használunk névelőt a birtok előtt: **los padres de mi novia** (a barátnőm/menyasszonyom szülei)
3. A határozatlan névelőnek van többes száma: **unos/unas**, néhány jelentéssel: Tengo **unos** amigos en Viena. (Van **néhány** barátom Bécsben.)

További különbségek

► **Foglalkozással** akkor használunk határozatlan névelőt, **ha van mellette jelző**, anélkül viszont nem:

Pili es cantante. **De:** Pili es una cantante estupenda. ►
Pili énekesnő. Pili (egy) nagyszerű énekesnő.

► A **casa** [otthon, haza, otthonról, -nál/-nél (valaki házában/lakásában)] jelentései esetében **nincs** névelő:

Voy a casa.
Estoy en casa.
Estoy en casa de mis abuelos.

Megyek haza.
Otthon vagyok.
A nagyszüleimnél vagyok.

De:
Estoy en **la** casa.
A **házban** vagyok.

► **señor, señora, señorita, profesor, doctor** esetében:

Ha megszólítjuk / hozzá beszélünk: nincs névelő.	Ha róla beszélünk, vagy azonosítás céljából kérdezzük: van névelő.
Señor Sánchez / Señora Sánchez / Profesor Sánchez / Doctor Sánchez, ¿quiere venir conmigo? Sánchez úr / Sánchez asszony / Sánchez tanár úr / Sánchez doktor úr, lenne szíves velem jönni?	El señor Sánchez todavía no ha llegado. Sánchez úr még nem érkezett meg. ¿Es usted el señor Sánchez? Őn Sánchez úr?

14. NÉHÁNY FŐNÉV RENDHAGYÓ TÖBBES SZÁMA

Cuando me voy de **vacaciones** a España, siempre me llevo **unas gafas** de sol, **dos pantalones cortos** - y **un paraguas**, por si acaso...

Mikor **vakációzni** megyek Spanyolországba, mindig viszek magammal **egy napszemüveget**, **két rövid-nadrágot** - és **egy esernyőt**, a biztonság kedvéért...

1. A többes szám rendhagyó képzése

Az **s**-re végződő és **nem az utolsó szótagon hangsúlyos** főnevek esetében **csak a névelőt tesszük többes számba**:

el paraguas – **los** paraguas
el cumpleaños – **los** cumpleaños
el sacacorchos – **los** sacacorchos
el abrelatas – **los** abrelatas
el abrebotellas – **los** abrebotellas

az esernyő – az esernyők ▶
 a születésnap – a születésnapok
 a dugóhúzó – a dugóhúzók
 a konzervnyitó – a konzervnyitók
 a sörbontó – a sörbontók

el/los lunes a hétfő/k
el/los martes a kedd/ek
el/los miércoles a szerda/ák
el/los jueves a csütörtök/ök
el/los viernes a péntek/ek

De: el sábado, los sábados
 (a szombat/ok) – el domingo, los domingos (a vasárnap/ok)

2. A többes szám rendhagyó használata

Néhány főnevet (többnyire a **két szárral** rendelkező tárgyakat) általában **többes számban** használunk akkor is, ha **egy darabról** beszélünk:

▶ Legtöbbször többes számban áll: las gafas (a szemüveg), las tijeras (az olló)
 ¿Dónde están mis gafas / las tijeras? ▼
 Hol a szemüvegem / az olló?

▶ A **nadrágot** gyakran mondják egyes számban is: el pantalón
 Tengo unos pantalones negros / un pantalón negro. ▶
 Van egy fekete nadrágom.

▶ A **vacaciones** (vakáció, szabadság) szót **csak többes számban** használjuk:
 En julio comienzan las vacaciones. Júliusban kezdődik a szünidő.

15. A TŐSZÁMNEVEK SZÁZTÓL

Cien años de soledad... Los **ciento un** dálmatas...
(**el** dálmata: Hímnemű!) Las **ciento una** recetas... La
aventura de **un millón de** dólares...

Száz év magány... A **százegy** kiskutya... (dalmata)
A **százegy** recept... Az **egymillió** dolláros kaland...

▷ **cien** → száz

cien euros (száz euro), **cien golondrinas** (száz fecske)

▷ **Százegy**től **százkilencvenkilencig** **ciento**-t mondunk. Figyeljük meg, hogy **y** csak a **tízesek** és az **egyesek között** van, a százasok és a tízesek között nincs:

ciento uno	ciento dos	ciento diez	ciento once	ciento dieciséis
százegy	százkettő	száztíz	száztizenegy	száztizenhat

ciento ~~X~~ once

ciento veinte	ciento veintiuno	ciento treinta y uno
százhúsz	százhuszzonegy	százharmincegy

ciento ~~X~~ veinte

▷ **Kétszáz**tól **kilencszáz**ig a százasokat **nemben és számban egyeztetjük** a főnévvel:

200	doscientos-as	600	seiscientos-as
300	trescientos-as	700	setecientos-as
400	cuatrocientos-as	800	ochocientos-as
500	quinientos-as	900	novecientos-as

trescientos pueblos (háromszáz falu)
seiscientas mariposas (hat száz lepke)

▷ **mil** → ezer

Sem nemben, sem számban nem egyeztetjük:

mil	dos mil	diez mil	treinta y seis mil	cien mil	trescientos mil
ezer	kétezer	tízezer	harminchatezer	százezer	háromszázezer

tres mil obreros (háromezer munkás)
cien mil casas (százezer ház)

▷ A **millónak** van többes száma: *millón, millones*.

A főnévhez a **de** elöljáróval kötjük:

un millón de soldados
egymillió katona

dos millones de euros
kétmillió euro

Ügyeljünk az 500, 700, 900 számokra: quinientos, setecientos, novecientos!

KIVÉTEL

miles de pájaros
madarak **ezrei**
(**ezrei**: többes szám, és a **de**-vel kötjük.)

16. A SZÁMOK A MINDENNAPI ÉLETBEN

Al mes cobro **ciento cincuenta y dos mil trescientos cuarenta y cinco** forintos y gasto **doscientos treinta y seis mil ochocientos sesenta y seis** forintos...

Havonta **százötvenkétezer-háromszáznegyvenöt** forintot keresek, és **kétszázharminchatezer-nyolcszázhatvanhat** forintot költök...

▷ A **váltópénzt** a **con** előjáróval kapcsoljuk:

– ¿Cuánto cuesta este / esta... ?

– Uno **con** cincuenta. / Cinco **con** sesenta.

Mennyibe kerül ez a ...?

Egy ötven. / Öt hatvan.

▷ Az **unos-as** határozatlan névelő jelentése szám előtt: **körülbelül, mintegy, úgy**:

Puede costar **unos cien** euros. ►

Úgy (= körülbelül) száz euróba kerülhet.

▷ A **dátumot** az **estamos a-**val mondjuk (a **napot** viszont a **ser-**rel):

– ¿A cuántos estamos?

– (Estamos) a treinta de junio.

– ¿Qué día es hoy?

– Es miércoles.

Hányadika van? ▲

Június harmincadika (van).

Milyen nap van ma?

Szerda (van).

▷ A **napot/hónapot/évet** a **de** előjáróval kapcsoljuk. A nap előtt határozott névelő áll:

Nací **el** tres **de** mayo **de** mil novecientos noventa y ocho.

Ezerkilencszázkilencvennyolc május harmadikán születtem.

▷ A **milliárdot** ezer **milliónak** mondjuk:

tres **mil millones** de euros

három milliárd euro

▷ A **tizedesvessző** a **coma**:

tres **coma** seis

három egész hat

▷ A **cero** (nulla) **után** többes számú főnevet használunk:

Hace **cero** grados. ►

Nulla fok van.

17. A MELLÉKNÉV FAJTÁI ÉS EGYEZTETÉSE A FŐNÉVVEL

Playas **hermosas**, sol **ardiente**, catedrales **grandes**, buenas comidas, gente **simpática** y **acogedora**... Así es España...

Szép partfürdők, perzselő nap, nagy katedrálisok, jó ételek, szimpatikus és vendégszerető emberek... Ilyen Spanyolország...

1. A legtöbb spanyol melléknév **-o** vagy **-e** végű.

▷ Az **-o** végűek kétalakúak: nőnemben a szóvégi **o**-t **a**-ra váltják.

▷ Az **-e** végűek **egyalakúak**, azaz nincs külön nőnemű alakjuk.

Mivel **a melléeknek van többes száma is**, a kétalakúaknak négy, az egyalakúaknak két lehetséges végződése van:

Kétalakú mellékek

(van nőnemű alakjuk)

magas		szép	
alto	alta	bello	bella
altos	altas	bellos	bellas

Egyalakú mellékek

(nincs nőnemű alakjuk)

vidám	zöld
alegre	verde
alegres	verdes

Kétalakúak továbbá a **mássalhangzóra végződő, országnévből** képzett mellékek, illetve az **-or** és az **-án** végű mellékek. Ezek a mellékek nőnemben **-a** toldalékot kapnak. **A többi melléknév egyalakú:**

Kétalakúak

español- a-es-as	spanyol
acogedor- a-es-as	vendégszerető
holgazán- a-es-as	lusta

Egyalakúak

difícil- es	nehéz
fácil- es	könnyű
azul- es	kék

2. A mellékeket **számban mindig, nemben pedig, ha lehet** (a kétalakúak esetében), **egyeztetjük** a jelzett főnévvel. A melléknév általában a jelzett főnév után áll (bővebben

▷ a **18. pontban**):

Nemben és számban is egyeztetünk

un niño listo	una niña lista
egy ügyes kisfiú	egy ügyes kislány
niños listos	niñas listas
ügyes kisfiúk	ügyes kislányok

Csak számban egyeztetünk

un niño alegre	una niña alegre
egy vidám kisfiú	egy vidám kislány
niños alegres	niñas alegres
vidám kisfiúk	vidám kislányok